

(สำเนา)

เลขรับ ๙๓/๒๕๖๘ วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๘  
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ....

กราบเรียน ประธานรัฐสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าวข้างต้น

ข้าพเจ้าและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้มีรายชื่อแนบท้ายนี้ ขอเสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาตามรัฐธรรมนูญต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)

ชูศักดิ์ ศิรินิล

ผู้เสนอ

(รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศิรินิล )

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ)

ชลน่าน ศรีแก้ว

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

ชญาภา สินธุไพร

ผู้เสนอ

(นายชลน่าน ศรีแก้ว)

(นางสาวชญาภา สินธุไพร)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ)

รวี เล็กอุทัย

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

ทรงยศ रामสูต

ผู้เสนอ

(นายรวี เล็กอุทัย)

(นายทรงยศ रामสูต)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ)

กรวีร์ สาราคำ

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

ธนาธร โล่ห์สุนทร

ผู้เสนอ

(นายกรวีร์ สาราคำ)

(นายธนาธร โล่ห์สุนทร)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ)

เลิศศักดิ์ พัฒนชัยกุล

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

วัชรพล ขาวขำ

ผู้เสนอ

(นายเลิศศักดิ์ พัฒนชัยกุล)

(นายวัชรพล ขาวขำ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

|   |  |
|---|--|
| (ลงชื่อ) จีรววัฒน์ ศิริพานิชย์ ผู้เสนอ<br>(นายจีรววัฒน์ ศิริพานิชย์)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย       | (ลงชื่อ) ชนก จันทาทอง ผู้เสนอ<br>(นางสาวชนก จันทาทอง)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย                             |
| (ลงชื่อ) ญัฐพงษ์ สุปรียศิลป์ ผู้เสนอ<br>(นายญัฐพงษ์ สุปรียศิลป์)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย           | (ลงชื่อ) ก่อแก้ว พิกุลทอง ผู้เสนอ<br>(นายก่อแก้ว พิกุลทอง)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย                        |
| (ลงชื่อ) พชร จันทรรวงทอง ผู้เสนอ<br>(นายพชร จันทรรวงทอง)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย                   | (ลงชื่อ) ัญญารีย์ สันตพันธ์ ผู้เสนอ<br>(นางสาวัญญารีย์ สันตพันธ์)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย                 |
| (ลงชื่อ) อติศร เพียงเกษ ผู้เสนอ<br>(นายอติศร เพียงเกษ)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย                     | (ลงชื่อ) สรวงศ์ เทียนทอง ผู้เสนอ<br>(นายสรวงศ์ เทียนทอง)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย                          |
| (ลงชื่อ) สรรพภักญญ ศิริไปล์ ผู้เสนอ<br>(นายสรรพภักญญ ศิริไปล์)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย             | (ลงชื่อ) ศรัณย์ ทิมสุวรรณ ผู้เสนอ<br>(นายศรัณย์ ทิมสุวรรณ)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย                        |
| (ลงชื่อ) พลากร พิมพะนิตย์ ผู้เสนอ<br>(นายพลากร พิมพะนิตย์)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย                 | (ลงชื่อ) ธีระชัย แสนแก้ว ผู้เสนอ<br>(นายธีระชัย แสนแก้ว)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย                          |
| (ลงชื่อ) สยาม หัตถสงเคราะห์ ผู้เสนอ<br>(นายสยาม หัตถสงเคราะห์)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย             | (ลงชื่อ) สิงหนภณ ดีนาง ผู้เสนอ<br>(นายสิงหนภณ ดีนาง)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย                              |
| (ลงชื่อ) โอชิษฐ์ เกียรติก้องชูชัย ผู้เสนอ<br>(นายโอชิษฐ์ เกียรติก้องชูชัย)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย | (ลงชื่อ) ภูมิพัฒน์ พชรทรัพย์ ผู้เสนอ<br>(นายภูมิพัฒน์ พชรทรัพย์)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย                  |
| (ลงชื่อ) ธนพงศ์ ธนเดชากุล ผู้เสนอ<br>(นายธนพงศ์ ธนเดชากุล)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย                 | (ลงชื่อ) วิสุทธิ์ ไชยณรรุณ ผู้เสนอ<br>(นายวิสุทธิ์ ไชยณรรุณ)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย                      |
| (ลงชื่อ) จิตติพจน์ วิริยะโรจน์ ผู้เสนอ<br>(นายจิตติพจน์ วิริยะโรจน์)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย       | (ลงชื่อ) นิคม บุญวิเศษ ผู้เสนอ<br>(นายนิคม บุญวิเศษ)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย                              |
| (ลงชื่อ) รังสรรค์ มณีรัตน์ ผู้เสนอ<br>(นายรังสรรค์ มณีรัตน์)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย               | (ลงชื่อ) เทียบจุฑา ขาวขำ ผู้เสนอ<br>(นางเทียบจุฑา ขาวขำ)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย                          |
| (ลงชื่อ) เทอดชาติ ชัยพงษ์ ผู้เสนอ<br>(นายเทอดชาติ ชัยพงษ์)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย                 | (ลงชื่อ) เชิดชัย ตันติศิริพันธ์ ผู้เสนอ<br>(รองศาสตราจารย์เชิดชัย ตันติศิริพันธ์)<br>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย |

(ลงชื่อ) จิราพร สินธุ์ไพร ผู้เสนอ  
(นางสาวจิราพร สินธุ์ไพร)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ชัตติยา สวัสดิผล ผู้เสนอ  
(นางสาวชัตติยา สวัสดิผล)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) สกฤณา สาระนันท์ ผู้เสนอ  
(นางสาวสกฤณา สาระนันท์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) เอกพร รักความสุข ผู้เสนอ  
(นายเอกพร รักความสุข)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) โกศล ปัทมะ ผู้เสนอ  
(นายโกศล ปัทมะ)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) กิตติศักดิ์ คณาสวัสดิ์ ผู้เสนอ  
(นายกิตติศักดิ์ คณาสวัสดิ์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) อภิชาติ ตีรสวัสดิชัย ผู้เสนอ  
(นายอภิชาติ ตีรสวัสดิชัย)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ทินพล ศรีธเรศ ผู้เสนอ  
(นายทินพล ศรีธเรศ)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ศรีญาดา ปาสิมาพันธ์ ผู้เสนอ  
(นางสาวศรีญาดา ปาสิมาพันธ์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) วันนิวัติ สมบูรณ์ ผู้เสนอ  
(นายวันนิวัติ สมบูรณ์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) สิทธิชัย หล่อประสงศ์สุข ผู้เสนอ  
(นายสิทธิชัย หล่อประสงศ์สุข)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) พรรณสิริ กุลนาถศิริ ผู้เสนอ  
(นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) จาตุรนต์ ฉายแสง ผู้เสนอ  
(นายจาตุรนต์ ฉายแสง)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) วรวัจน์ เอื้ออภิญญกุล ผู้เสนอ  
(นายวรวัจน์ เอื้ออภิญญกุล)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) สุรเกียรติ์ เทียนทอง ผู้เสนอ  
(นายสุรเกียรติ์ เทียนทอง)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) รัฐ คลังแสง ผู้เสนอ  
(นายรัฐ คลังแสง)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ไชยวัฒนา ติณรัตน์ ผู้เสนอ  
(นายไชยวัฒนา ติณรัตน์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) พัฒนา สัพโส ผู้เสนอ  
(นายพัฒนา สัพโส)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) นิพนธ์ คนขยัน ผู้เสนอ  
(นายนิพนธ์ คนขยัน)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) นพพล เหลืองทองนารา ผู้เสนอ  
(นายนพพล เหลืองทองนารา)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ฐิติมา ฉายแสง ผู้เสนอ  
(นางฐิติมา ฉายแสง)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) จเด็จ จันทรา ผู้เสนอ  
(นายจเด็จ จันทรา)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ณฑล เขยคำแหง ผู้เสนอ  
(นายณฑล เขยคำแหง)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) เพ็ญชิสสา หงษ์อุปถัมภ์ชัย ผู้เสนอ  
(นางสาวเพ็ญชิสสา หงษ์อุปถัมภ์ชัย)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) พิมพ์พิชชา ชัยศุภกิจเจริญ ผู้เสนอ  
(นางสาวพิมพ์พิชชา ชัยศุภกิจเจริญ)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ธีรรัตน์ สำเร็จวานิชย์ ผู้เสนอ  
(นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวานิชย์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) เอกธน์ช อินทร์รอด ผู้เสนอ  
(นายเอกธน์ช อินทร์รอด)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ดนุพร ปุณณกันต์ ผู้เสนอ  
(นายดนุพร ปุณณกันต์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) กฤษณา สีหลักษณ์ ผู้เสนอ  
(นางสาวกฤษณา สีหลักษณ์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) วีระพล จิตสัมฤทธิ์ ผู้เสนอ  
(นายวีระพล จิตสัมฤทธิ์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) อาทิตย์ หวังศุภกิจโกศล ผู้เสนอ  
(นายอาทิตย์ หวังศุภกิจโกศล)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) อภิชา เลิศพชรกมล ผู้เสนอ  
(นายอภิชา เลิศพชรกมล)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) จักรวาล ชัยวิรัตน์กุล ผู้เสนอ  
(นายจักรวาล ชัยวิรัตน์กุล)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ขจิตร ชัยนิคม ผู้เสนอ  
(นายขจิตร ชัยนิคม)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) สударัตน์ พิทักษ์พรพัลลภ ผู้เสนอ  
(นางสาวสударัตน์ พิทักษ์พรพัลลภ)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) เกรียงไกร กิตติธเนศวร ผู้เสนอ  
(นายเกรียงไกร กิตติธเนศวร)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ละออง ตียะไพรัช ผู้เสนอ  
(นางสาวละออง ตียะไพรัช)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) สง่า พรหมเมือง ผู้เสนอ  
(นายสง่า พรหมเมือง)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) วิรัช พิมพะนิตย์ ผู้เสนอ  
(นายวิรัช พิมพะนิตย์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ทนุศักดิ์ เล็กอุทัย ผู้เสนอ  
(นายทนุศักดิ์ เล็กอุทัย)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) พรเทพ พุนศรีธนากุล ผู้เสนอ  
(นายพรเทพ พุนศรีธนากุล)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) เกษม อุประ ผู้เสนอ  
(นายเกษม อุประ)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) สุธรรม แสงประทุม ผู้เสนอ  
(นายสุธรรม แสงประทุม)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ทรงศักดิ์ ส่งเสริมอุดมชัย ผู้เสนอ  
(นายทรงศักดิ์ ส่งเสริมอุดมชัย)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ชูศักดิ์ ศิริมาศทอง ผู้เสนอ  
(นายชูศักดิ์ ศิริมาศทอง)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) นิยม วิวรรณดิฐกุล ผู้เสนอ  
(นายนิยม วิวรรณดิฐกุล)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) วรวงศ์ วรรณปัญญา ผู้เสนอ  
(นายวรวงศ์ วรรณปัญญา)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) จุลพันธ์ อมรวิวัฒน์ ผู้เสนอ  
(นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) พนม โพธิ์แก้ว ผู้เสนอ  
(นายพนม โพธิ์แก้ว)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) กมลศักดิ์ ลีวาเมาะ ผู้เสนอ  
(นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชาติ

(ลงชื่อ) ประยุทธ์ ศิริพานิชย์ ผู้เสนอ  
(นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) อรรถพล วงษ์ประยูร ผู้เสนอ  
(นายอรรถพล วงษ์ประยูร)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ศิวะ พงศ์ธีระกุล ผู้เสนอ  
(นายศิวะ พงศ์ธีระกุลย์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ชูการ์โน มะทา ผู้เสนอ  
(นายชูการ์โน มะทา)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชาติ

(ลงชื่อ) วรวิทย์ บารู ผู้เสนอ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรวิทย์ บารู)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชาติ

(ลงชื่อ) จิรัชยา สัพโส ผู้เสนอ  
(นางสาวจิรัชยา สัพโส)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) นิกร โสมกลาง ผู้เสนอ  
(นายนิกร โสมกลาง)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) วิภาณี ภูคำวงศ์ ผู้เสนอ  
(นางสาววิภาณี ภูคำวงศ์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ธเนศ เครือรัตน์ ผู้เสนอ  
(นายธเนศ เครือรัตน์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) วารุจ ศิริวัฒน์ ผู้เสนอ  
(นายวารุจ ศิริวัฒน์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ณิชฐจิรา อิมวิเศษ ผู้เสนอ  
(นางสาวณิชฐจิรา อิมวิเศษ)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) สาหะมุหามัด อัลอิตรุส ผู้เสนอ  
(นายสาหะมุหามัด อัลอิตรุส)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชาติ

(ลงชื่อ) มนพร เจริญศรี ผู้เสนอ  
(นางมนพร เจริญศรี)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) เริงชาย ชาลีรินทร์ ผู้เสนอ  
(นายเริงชาย ชาลีรินทร์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) มนัสนันท์ หลินวรัตน์ ผู้เสนอ  
(นายมนัสนันท์ หลินวรัตน์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) สมมุติ เบ็ญจลักษณ์ ผู้เสนอ  
(นายสมมุติ เบ็ญจลักษณ์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชาติ

(ลงชื่อ) ไพโรจน์ โล่ห์สุนทร ผู้เสนอ  
(นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ประภาพร ทองปากน้ำ ผู้เสนอ  
(นางสาวประภาพร ทองปากน้ำ)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) อนุสรณ์ เอี่ยมสะอาด ผู้เสนอ  
(นายอนุสรณ์ เอี่ยมสะอาด)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) สมเกียรติ ตันดิลกตระกูล ผู้เสนอ  
(นายสมเกียรติ ตันดิลกตระกูล)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ศรีโสภา โภฏคำลือ ผู้เสนอ  
(นางสาวศรีโสภา โภฏคำลือ)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) กิตต์ธัญญา วาจาดี ผู้เสนอ  
(นางสาวกิตต์ธัญญา วาจาดี)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) ชูชัย มุ่งเจริญพร ผู้เสนอ  
(นายชูชัย มุ่งเจริญพร)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย  
(ลงชื่อ) วรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์ ผู้เสนอ  
(นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย  
(ลงชื่อ) สุธาชัย ป้อมเปี้ยแปง ผู้เสนอ  
(นายสุธาชัย ป้อมเปี้ยแปง)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชาติ  
(ลงชื่อ) รชตะ ดำนกุล ผู้เสนอ  
(นายรชตะ ดำนกุล)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

(ลงชื่อ) พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง ผู้เสนอ  
(ทวี สอดส่อง)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชาติ  
(ลงชื่อ) เกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม ผู้เสนอ  
(นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย  
(ลงชื่อ) อับดุลอาयी สาแม็ง ผู้เสนอ  
(นายอับดุลอาयी สาแม็ง)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชาติ  
(ลงชื่อ) สมเจตน์ แสงเจริญรัตน์ ผู้เสนอ  
(นายสมเจตน์ แสงเจริญรัตน์)  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

สำเนาถูกต้อง



(นายปริพันธ์ โตอดีแพทย์)  
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานระเบียบวาระ  
สำนักการประชุม

นางวันนา สุภคต/พิมพ์  
นางภัทราพร กล่อมเสนาะ/ทาน  
นางสาวดวงใจ นิไชโยค/ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล  
ประกอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย  
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)  
พุทธศักราช ....

---

**หลักการ**

แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

- (๑) แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของรัฐสภา (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๕๖)
- (๒) แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๑๕ (เพิ่มหมวด ๑๕/๑ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่)

**เหตุผล**

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้จัดทำขึ้นในช่วงที่ประเทศมิได้ปกครองโดยรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน มีรัฐสภาที่มาจากการแต่งตั้ง และประชาชนมิได้มีส่วนร่วมในการจัดทำรัฐธรรมนูญอย่างแท้จริง ทำให้มีบทบัญญัติหลายประการขัดต่อหลักการประชาธิปไตย ขาดความสมดุลในการใช้อำนาจและการตรวจสอบการใช้อำนาจระหว่างองค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตยกับองค์กรอิสระต่างๆ องค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบหลายองค์กรมีที่มาไม่เหมาะสมและมีการใช้อำนาจที่ล้นเกิน ฝ่ายบริหารอยู่ในสภาพอ่อนแอไม่สามารถบริหารประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ ประเทศตกอยู่ในภาวะชะงักงัน ล้าหลัง ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกได้ ขณะที่การใช้สิทธิเสรีภาพของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจทำได้ยาก ซึ่งปัญหาต่าง ๆ นี้ เกี่ยวพันกับรัฐธรรมนูญหลายหมวดและหลายมาตรา ไม่อาจดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตราได้ แม้จะได้มีความพยายามแก้ไขในหลายครั้งแล้ว ดังนั้น เพื่อเป็นทางออกของประชาชน จึงสมควรให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญ และเพื่อให้ได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่เป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและเพื่อกำหนดกลไกที่ทำให้ประเทศสามารถเดินหน้าไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความมั่นคง เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีได้มีบทบัญญัติว่าด้วยการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญฉบับนี้

ร่าง  
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย  
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)  
พุทธศักราช ....

.....  
.....  
.....

.....  
.....  
.....  
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

.....  
.....  
.....  
มาตรา ๑ รัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช ....”

มาตรา ๒ รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป  
มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๕/๑) (๑๕/๒) (๑๕/๓) และ (๑๕/๔) ของมาตรา ๑๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

“(๑๕/๑) การให้ความเห็นชอบให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๖/๑

(๑๕/๒) การดำเนินการเลือกสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๗ และมาตรา ๒๕๖/๘

(๑๕/๓) การให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๑๗

(๑๕/๔) การให้ความเห็นชอบญัตติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามมาตรา ๒๕๖/๒๑”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๑๕/๑ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ มาตรา ๒๕๖/๑ ถึงมาตรา ๒๕๖/๒๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

“หมวด ๑๕/๑  
การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

มาตรา ๒๕๖/๑ ภายหลังจากที่ประชาชนได้ออกเสียงประชามติเห็นชอบให้มีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่แล้ว การเสนอญัตติจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามหมวดนี้ ต้องมาจากคณะรัฐมนตรี หรือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

การออกเสียงลงคะแนนตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

เมื่อมีการลงมติเห็นชอบตามวรรคสองแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๒๕๖/๒ ถึงมาตรา ๒๕๖/๑๙

มาตรา ๒๕๖/๒ ให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญทำหน้าที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามหมวดนี้ ประกอบด้วยสมาชิก จำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดคน ดังต่อไปนี้

(๑) สมาชิกซึ่งรัฐสภาเลือกจากผู้ที่เหมาะสมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๖/๖ ถึงมาตรา ๒๕๖/๘ จำนวนหนึ่งร้อยคน โดยต้องมีสมาชิกแต่ละจังหวัด รวมถึงกรุงเทพมหานคร จังหวัดละไม่น้อยกว่าหนึ่งคน

(๒) สมาชิกซึ่งรัฐสภาแต่งตั้งจากบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถและมีความเหมาะสมที่เป็นตัวแทนโดยหรือมาจากการเสนอชื่อของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา คณะรัฐมนตรี องค์กร สมาคม หรือกลุ่มบุคคลต่างๆ จำนวนห้าสิบเอ็ดคน ตามมาตรา ๒๕๖/๙

มาตรา ๒๕๖/๓ การคำนวณจำนวนผู้ที่เหมาะสมควรได้รับการเสนอชื่อต่อรัฐสภาเพื่อเลือกให้เป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญในแต่ละจังหวัด ให้ใช้จำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในที่สุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกและแต่งตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ เฉลี่ยด้วยจำนวนผู้ที่เหมาะสมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ จำนวนสามร้อยคน จำนวนที่ได้รับให้ถือว่าเป็นจำนวนราษฎรต่อผู้ที่เหมาะสมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญหนึ่งคน

จังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อผู้ที่เหมาะสมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญหนึ่งคนตามวรรคหนึ่ง หรือจังหวัดใดที่มีจำนวนราษฎรต่อผู้ที่เหมาะสมควรเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญเกินกว่าหนึ่งคน แต่ไม่ถึงสองคน ให้มีผู้ที่เหมาะสมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญในจังหวัดนั้นได้สองคน จังหวัดใดและกรุงเทพมหานคร มีราษฎรเกินจำนวนราษฎรต่อผู้ที่เหมาะสมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญหนึ่งคน ให้มีผู้ที่เหมาะสมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญในจังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน ทุกจำนวนราษฎรที่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อผู้ที่เหมาะสมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญหนึ่งคน

เมื่อได้จำนวนผู้ที่เหมาะสมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญของแต่ละจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ตามวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้ว ถ้าจำนวนผู้ที่เหมาะสมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภา

ร่างรัฐธรรมนูญยังไม่ครบสามร้อยคน จังหวัดใดและกรุงเทพมหานครที่มีเศษเหลือจากการคำนวณตามวรรคสองมากที่สุดให้จังหวัดนั้นมีผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน และให้เพิ่มจำนวนผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามวิธีการดังกล่าวแก่จังหวัดที่มีเศษที่เหลือจากการคำนวณนั้นในลำดับรองลงมาตามลำดับจนครบจำนวนสามร้อยคน

ในการเลือกตั้งผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญในแต่ละจังหวัดให้ใช้เขตจังหวัดและเขตกรุงเทพมหานครเป็นเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๒๕๖/๔ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
- (๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้งหรือเป็นบุคคลที่เกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง หรือเคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีการศึกษา หรือเคยรับราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐหรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งแล้วแต่กรณี เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี

มาตรา ๒๕๖/๕ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ

- (๑) เป็นบุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา ๙๘ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๕) (๑๖) (๑๗) หรือ (๑๘)
- (๒) เป็นข้าราชการการเมือง
- (๓) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือรัฐมนตรี

มาตรา ๒๕๖/๖ ให้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการรับสมัครเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันและให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้งผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่มีเหตุแห่งการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามมาตรา ๒๕๖/๑

ให้ผู้ที่ประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ยื่นใบสมัครพร้อมหลักฐานต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและกรุงเทพมหานครที่ตนประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้ง ภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

การกำหนดวันเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องกำหนดให้เป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

เพื่อประโยชน์แห่งความเที่ยงธรรม ความเท่าเทียม และความเป็นระเบียบเรียบร้อยให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนดวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง และข้อห้ามในการกระทำการเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิ

เลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด โดยให้นำบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาใช้บังคับแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยอนุโลม

การเลือกตั้งผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยให้ผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญได้หนึ่งคน และจะลงคะแนนเลือกผู้สมัครผู้ใดหรือจะลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเลยก็ได้

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามมาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ ของรัฐธรรมนูญ

หลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกตั้งผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

เมื่อได้มีการเลือกตั้งผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลือกตั้ง โดยให้ผู้สมัครที่ได้รับคะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับจนครบตามจำนวนผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญที่พึงมีในแต่ละจังหวัดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง และให้ส่งรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งและสมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญพร้อมประวัติบุคคลนั้นให้ประธานรัฐสภาภายในสามวัน นับแต่วันประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๕๖/๗ เมื่อประธานรัฐสภาได้รับบัญชีรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งให้เป็นผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๖ จากคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว ให้จัดให้มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับบัญชีรายชื่อ เพื่อพิจารณาเลือกสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญจากบัญชีรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งให้ได้จำนวนหนึ่งร้อยคนและในจำนวนนี้ให้มีสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญในแต่ละจังหวัดทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานคร อย่างน้อยจังหวัดละหนึ่งคน โดยถือว่าผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๕๖/๘ การเลือกตั้งสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญของรัฐสภาให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้นำรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งให้เป็นผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญของจังหวัดและกรุงเทพมหานครมาให้สมาชิกรัฐสภาได้ลงคะแนนเลือกโดยวิธีลับที่ละจังหวัดและให้ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดลำดับที่ ๑ ในแต่ละจังหวัดและกรุงเทพมหานครเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญของจังหวัดนั้นหรือของกรุงเทพมหานคร

(๒) ในแต่ละจังหวัดและกรุงเทพมหานคร หากจังหวัดนั้นมีจำนวนสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญเกินกว่าหนึ่งคนตามสัดส่วนจำนวนราษฎรทั่วประเทศเฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญหนึ่งร้อยคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนลำดับถัดไปจนครบตามจำนวนสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญของจังหวัดนั้น เป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ

(๓) ให้ประธานรัฐสภาประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๒ (๑) จำนวนหนึ่งร้อยคน

มาตรา ๒๕๖/๙ การแต่งตั้งบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถและมีความเหมาะสมที่เป็นตัวแทนหรือมาจากการเสนอชื่อของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา คณะรัฐมนตรี องค์กร สมาคม หรือกลุ่มบุคคลต่างๆ ตามมาตรา ๒๕๖/๒ (๒) ให้ดำเนินการแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๕๖/๔ ยกเว้น (๓) และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕๖/๕ ที่ได้รับการเสนอชื่อ ดังต่อไปนี้

(๑) สภาผู้แทนราษฎรเสนอรายชื่อผู้แทนพรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อ มิได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามสัดส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรค จำนวนรวมสิบห้าคน

(๒) วุฒิสภาเสนอรายชื่อบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกวุฒิสภา จำนวนห้าคน

(๓) คณะรัฐมนตรีเสนอรายชื่อบุคคลที่มีได้เป็นรัฐมนตรี จำนวนห้าคน

(๔) ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเสนอชื่อบุคคลที่มีได้เป็นผู้พิพากษาศาลฎีกา จำนวนหนึ่งคน

(๕) ที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดเสนอรายชื่อบุคคลที่มีได้เป็นผู้พิพากษาศาลปกครองสูงสุด จำนวนหนึ่งคน

(๖) สมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบเสนอชื่อบุคคล จำนวนสามคน

(๗) ที่ประชุมอธิการบดี สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่ง ประชุมและเสนอชื่อบุคคลจำนวนสองคน

(๘) ที่ประชุมคณบดีคณะนิติศาสตร์และคณะรัฐศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่ง ประชุมและเสนอชื่อบุคคล จำนวนสองคน

(๙) สมาคมวิชาชีพด้านกฎหมาย ด้านรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ เสนอชื่อบุคคลจำนวนสามคน

(๑๐) สภานักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งเสนอชื่อบุคคล จำนวนสองคน

(๑๑) สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาเกษตรกรแห่งชาติ สภาองค์กรลูกจ้างแรงงานแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย สภาองค์กรของผู้บริโภค และมูลนิธิองค์กรกลางเพื่อประชาธิปไตย เสนอรายชื่อบุคคลองค์กรละหนึ่งคน รวมจำนวนเจ็ดคน

(๑๒) สภาและสมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนทุกแห่ง เสนอชื่อบุคคลจำนวนสองคน

(๑๓) แพทยสภาและสภาวิชาชีพด้านสุขภาพ เสนอชื่อบุคคล จำนวนสองคน

(๑๔) องค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนและกฎหมาย เสนอชื่อบุคคลจำนวนหนึ่งคน

ให้สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา คณะรัฐมนตรี องค์กร สมาคม หรือกลุ่มบุคคลต่างๆ ตาม (๑) – (๑๔) เสนอชื่อบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและมีความเหมาะสมเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ โดยให้เสนอชื่อต่อประธานรัฐสภาภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามมาตรา ๒๕๖/๑ โดยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเสนอชื่อบุคคลให้เป็นไปตามที่รัฐสภากำหนด

มาตรา ๒๕๖/๑๐ ให้ประธานรัฐสภาประกาศรายชื่อสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๖/๒ (๑) และ (๒) จำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบเจ็ดคน และให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญเริ่มตั้งแต่วันที่มิประกาศของประธานรัฐสภา

มาตรา ๒๕๖/๑๑ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลง เมื่อ

- (๑) สภาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุด
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕๖/๔ มาตรา ๒๕๖/๕ หรือมาตรา ๒๕๖/๙ แล้วแต่กรณี

เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญว่างลงเพราะเหตุอื่นใดนอกจากกรณีตามมาตรา ๒๕๖/๒๐ ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญประกอบด้วยสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญเท่าที่มีอยู่ แต่ทั้งนี้สภาร่างรัฐธรรมนูญต้องมีจำนวนสมาชิกเหลืออยู่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๒

มาตรา ๒๕๖/๑๒ สภาร่างรัฐธรรมนูญมีประธานสภาคนหนึ่งและรองประธานสภาคนหนึ่งหรือสองคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากสมาชิกแห่งสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมติของสภาร่างรัฐธรรมนูญ และให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการของสภาร่างรัฐธรรมนูญตามหมวดนี้ รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจตามที่ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญมอบหมาย และปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญในกรณีที่ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

กรณีประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้และไม่มีรองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญปฏิบัติหน้าที่แทนตามวรรคสอง ให้ที่ประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญเลือกสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานการประชุมในคราวนั้น เพื่อดำเนินการประชุมต่อไปได้

มาตรา ๒๕๖/๑๓ ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญขึ้นคณะหนึ่ง ทำหน้าที่ยกร่างรัฐธรรมนูญตามแนวทางที่สภาร่างรัฐธรรมนูญกำหนด เพื่อเสนอต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญประกอบด้วยกรรมการจำนวนยี่สิบเจ็ดคน ซึ่งแต่งตั้งจากสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญจำนวนสิบสี่คน จากผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายมหาชนจำนวนห้าคน ผู้เชี่ยวชาญสาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวนห้าคน และจากผู้มีประสบการณ์ด้านการเมือง การบริหารราชการแผ่นดินและการร่างรัฐธรรมนูญ จำนวนสามคน รวมจำนวนสิบสามคน

การแต่งตั้งกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญในส่วนของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญให้คำนึงถึงสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญในภูมิภาคต่างๆ อย่างเป็นธรรม

มาตรา ๒๕๖/๑๔ เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของประธานและรองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญและกรรมการที่สภาร่างรัฐธรรมนูญแต่งตั้งให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๕๖/๑๕ สภาร่างรัฐธรรมนูญต้องจัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่มีการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญครั้งแรก ซึ่งต้องจัดให้มีขึ้นไม่ช้ากว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ประธานรัฐสภาประกาศรายชื่อสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๖/๑๐

การที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรไม่เป็นเหตุกระทบกระเทือนการปฏิบัติหน้าที่ของสภาร่างรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง

ในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้สภาร่างรัฐธรรมนูญจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั่วไป และประชาชนในทุกจังหวัดอย่างทั่วถึง โดยให้สภาร่างรัฐธรรมนูญ คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีการเผยแพร่เนื้อหาสาระและความคืบหน้าในการร่างรัฐธรรมนูญผ่านสื่อมวลชนและเวทีแสดงความคิดเห็นต่างๆ

การจัดทำร่างรัฐธรรมนูญที่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐ จะกระทำมิได้

กรณีที่รัฐสภาวินิจฉัยว่าร่างรัฐธรรมนูญมีลักษณะตามวรรคสี่ให้ร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันตกไป

มาตรา ๒๕๖/๑๖ การพิจารณาและจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ การประชุม การลงมติ การแต่งตั้งกรรมการ และการดำเนินการของกรรมการ การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามหมวดนี้ ให้นำข้อบังคับการประชุมรัฐสภามาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๔ และมาตรา ๑๒๕ มาใช้บังคับกับการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ และการประชุมของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยอนุโลม

มาตรา ๒๕๖/๑๗ เมื่อสภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้วให้นำเสนอต่อรัฐสภา

ให้รัฐสภาพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญ หากรัฐสภาพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบตามร่างรัฐธรรมนูญที่เสนอมา

เมื่อรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแล้ว หรือเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคสองแล้วแต่กรณีให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบและให้ส่งร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยไม่ชักช้า เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติว่าจะเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวหรือไม่

กรณีที่รัฐสภามีความเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติมให้ส่งร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวคืนไปยังสภาร่างรัฐธรรมนูญ และให้สภาร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นของรัฐสภาหรือลงมติยืนยันร่างรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญคืน โดยการลงมติยืนยันต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และเมื่อสภาร่าง

รัฐธรรมนูญได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญหรือได้ลงมติยืนยันร่างรัฐธรรมนูญแล้วให้แจ้งผลการพิจารณาหรือการลงมติยืนยันดังกล่าวไปยังประธานรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภาได้พิจารณาให้ความเห็นชอบและหากรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบให้ดำเนินการส่งร่างรัฐธรรมนูญให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการออกเสียงประชามติ

หากรัฐสภาโดยมติดด้วยเสียงจำนวนสองในสามของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาไม่ให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญหรือหากสภาร่างรัฐธรรมนูญไม่ลงมติยืนยันด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสี่ ให้ถือว่าร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันตกไปและให้สภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญใหม่ ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาตามวรรคสี่ และให้ดำเนินกระบวนการตามมาตรา ๒๕๖/๑๕ ถึงมาตรา ๒๕๖/๑๗ โดยอนุโลม

มาตรา ๒๕๖/๑๘ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันออกเสียงประชามติภายในระยะเวลาที่กำหนดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ นับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญจากรัฐสภา วันออกเสียงประชามติให้กำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักรตั้งแต่เวลาแปดนาฬิกาจนถึงเวลาสิบเจ็ดนาฬิกา สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการเผยแพร่เนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญให้ประชาชนรับทราบเป็นการทั่วไปผ่านสื่อมวลชน เวทีแสดงความคิดเห็น และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภท โดยให้ผู้ที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญได้แสดงความคิดเห็นโดยเสรีภายใต้กรอบของกฎหมาย

เมื่อการออกเสียงประชามติเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการออกเสียงประชามติให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันออกเสียงประชามติ หากคะแนนการออกเสียงประชามติเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕๖ (๗) ต่อไป แต่หากคะแนนการออกเสียงประชามติไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญ ให้ร่างรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป และให้แจ้งผลการออกเสียงประชามติให้ประธานรัฐสภาหรือประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณีทราบโดยเร็ว

มาตรา ๒๕๖/๑๙ เมื่อผลการออกเสียงประชามติเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภาหรือประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี นำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๑ วรรคสอง และมาตรา ๑๔๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลมและให้ประธานรัฐสภาหรือประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๒๕๖/๒๐ สภาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) สภาร่างรัฐธรรมนูญมีจำนวนสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง

(๒) สภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลา

ตามมาตรา ๒๕๖/๑๕ วรรคหนึ่ง

(๓) เมื่อร่างรัฐธรรมนูญตกไปตามมาตรา ๒๕๖/๑๗ วรคท้าย

(๔) เมื่อร่างรัฐธรรมนูญได้ประกาศใช้บังคับเป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

มาตรา ๒๕๖/๒๑ ถ้าร่างรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามหมวดนี้ตกไป สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเสนอญัตติต่อรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภามีมติให้มีการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามหมวดนี้อีกได้ การออกเสียงลงคะแนนให้ความเห็นชอบของรัฐสภาต้องได้เสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา ทั้งนี้บุคคลผู้ที่เคยเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญจะเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญอีกมิได้

เมื่อรัฐสภามีมติอย่างหนึ่งอย่างใดตามวรรคหนึ่งแล้วจะมีการเสนอญัตติตามวรรคหนึ่งอีกมิได้ เว้นแต่จะมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งใหม่แล้ว”

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ  
ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย  
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)  
พุทธศักราช ....

---

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ต่อรัฐสภา และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ตามข้อ ๑๑๔ ของข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ.๒๕๖๓ ดังต่อไปนี้

**๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ....**

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้จัดทำขึ้นในช่วงที่ประเทศมิได้ปกครองโดยรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน มีรัฐสภาที่มาจากการแต่งตั้ง และประชาชนมิได้มีส่วนร่วมในการจัดทำรัฐธรรมนูญอย่างแท้จริง ทำให้มีบทบัญญัติหลายประการขัดต่อหลักการประชาธิปไตย ขาดความสมดุลในการใช้อำนาจและการตรวจสอบการใช้อำนาจระหว่างองค์กรที่ใช้อำนาจ อธิปไตยกับองค์กรอิสระต่างๆ องค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบหลายองค์กรมีที่มาไม่เหมาะสมและมีการใช้อำนาจที่สิ้นเกิน ฝ่ายบริหารอยู่ในสภาพอ่อนแอไม่สามารถบริหารประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ ประเทศตกอยู่ในภาวะชะงักงัน ล้าหลัง ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกได้ ขณะที่การใช้สิทธิเสรีภาพของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจทำได้ยาก ซึ่งปัญหาต่าง ๆ นี้ เกี่ยวพันกับรัฐธรรมนูญหลายหมวดและหลายมาตรา ไม่อาจดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตราได้ แม้จะได้มีความพยายามแก้ไขในหลายครั้งแล้ว ดังนั้น เพื่อเป็นทางออกของประชาชน จึงสมควรให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญ และเพื่อให้ได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่เป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและเพื่อกำหนดกลไกที่ทำให้ประเทศสามารถเดินหน้าไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความมั่นคง เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มิได้มีบทบัญญัติว่าด้วยการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญฉบับนี้

**๒. สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังต่อไปนี้**

๒.๑ กำหนดชื่อร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... และวันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑ และร่างมาตรา ๒)

๒.๒ แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของรัฐสภา (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕๖) โดยกำหนดให้ที่ประชุมรัฐสภา มีหน้าที่และอำนาจในการให้ความเห็นชอบให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๑๕๖ (๑๕/๑)) การดำเนินการเลือกสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๑๕๖ (๑๕/๒)) การให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๑๕๖ (๑๕/๓)) และการให้ความเห็นชอบญัตติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ (มาตรา ๑๕๖ (๑๕/๔)) (ร่างมาตรา ๓)

๒.๓ กำหนดการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่โดยเพิ่มหมวด ๑๕/๑ และเพิ่มเติมมาตรา ๒๕๖/๑ ถึงมาตรา ๒๕๖/๒๑ (ร่างมาตรา ๔) ดังนี้

(๑) กำหนดให้ภายหลังจากที่ประชาชนได้ออกเสียงประชามติเห็นสมควรให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่แล้ว ให้คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาและประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งห้าหมื่นคน เสนอญัตติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ และการลงมติเห็นชอบต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา (มาตรา ๒๕๖/๑)

(๒) กำหนดให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๑๕๑ คน ซึ่งมาจากการเลือกและแต่งตั้งของรัฐสภา จากบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญที่ได้รับเลือกตั้งมาจากจังหวัดต่างๆ และบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถและมีความเหมาะสม ซึ่งมาจากการเสนอชื่อของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา คณะรัฐมนตรี องค์กร สมาคม หรือกลุ่มบุคคลต่างๆ (มาตรา ๒๕๖/๒)

(๓) กำหนดวิธีการคำนวณจำนวนผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อต่อรัฐสภาเพื่อเลือกให้เป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญในแต่ละจังหวัด ตามสัดส่วนจำนวนราษฎรของแต่ละจังหวัด รวมเป็นจำนวนสามร้อยคน โดยแต่ละจังหวัดให้มีผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญไม่น้อยกว่าสองคน (มาตรา ๒๕๖/๓)

(๔) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๕๖/๔ , ๒๕๖/๕)

(๕) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจในการจัดให้มีการเลือกตั้งผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญในแต่ละจังหวัด โดยต้องกำหนดการจัดการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่รัฐสภามีมติเห็นชอบให้จัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยให้มีสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ และให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกาศรับรองผลการเลือกตั้งภายในสิบห้าวัน นับแต่วันเลือกตั้ง พร้อมเสนอรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งและสมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญให้ประธานรัฐสภาภายในสามวัน นับแต่วันประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง (มาตรา ๒๕๖/๖)

(๖) กำหนดให้ประธานรัฐสภาจัดการประชุมร่วมกันของรัฐสภาภายในสิบห้าวัน นับแต่วันได้รับบัญชีรายชื่อ ตามมาตรา ๒๕๖/๖ เพื่อพิจารณาเลือกสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญในแต่ละจังหวัด โดยต้องมีสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญอย่างน้อยจังหวัดละหนึ่งคน (มาตรา ๒๕๖/๗)

(๗) กำหนดวิธีการเลือกสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญในแต่ละจังหวัดของรัฐสภา โดยให้ลงคะแนนเลือกโดยวิธีลับที่ละจังหวัด และให้จำนวนผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญในแต่ละจังหวัดเป็นไปตามสัดส่วนราษฎรของแต่ละจังหวัด จำนวนรวมไม่เกินหนึ่งร้อยคน และแต่ละจังหวัดต้องมีสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญอย่างน้อยหนึ่งคน (มาตรา ๒๕๖/๘)

(๘) กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา คณะรัฐมนตรี องค์กร สมาคม หรือกลุ่มบุคคลต่างๆ ตามที่บัญญัติไว้ มีสิทธิเสนอชื่อบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถและความเหมาะสมเพื่อให้รัฐสภาแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๕๖/๙)

(๙) กำหนดให้ประธานรัฐสภาประกาศรายชื่อสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖/๒ (๑) และ (๒) จำนวน ๑๕๑ คน (มาตรา ๒๕๖/๑๐)

(๑๐) กำหนดให้สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงจากเหตุต่างๆ และกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญว่างลงให้สภาร่างรัฐธรรมนูญประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่นั้นเหลืออยู่ แต่ต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญทั้งหมด (มาตรา ๒๕๖/๑๑)

(๑๑) กำหนดให้สภาร่างรัฐธรรมนูญประธานสภาคนหนึ่งและรองประธานสภาไม่เกินสองคน และให้สภาร่างรัฐธรรมนูญแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวนยี่สิบเจ็ดคน (มาตรา ๒๕๖/๑๒ - มาตรา ๒๕๖/๑๓)

(๑๒) กำหนดให้เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอื่นของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญและกรรมการที่สภาร่างรัฐธรรมนูญแต่งตั้งให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๒๕๖/๑๔)

(๑๓) กำหนดให้สภาร่างรัฐธรรมนูญต้องจัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน และการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ที่มีผลเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐจะกระทำมิได้ (มาตรา ๒๕๖/๑๕)

(๑๔) กำหนดให้การพิจารณาและการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ การประชุม การลงมติ การแต่งตั้งกรรมการ และกิจการอื่น ให้นำข้อบังคับการประชุมรัฐสภามาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๒๕๖/๑๖)

(๑๕) กำหนดให้เมื่อสภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จให้นำเสนอรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และนำไปจัดทำประชามติ ถ้ารัฐสภาไม่ให้ความเห็นชอบให้ร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันตกไป (มาตรา ๒๕๖/๑๗)

(๑๖) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการออกเสียงประชามติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และหากผลการออกเสียงประชามติเห็นชอบกับร่าง

รัฐธรรมนูญให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕๖ (๗) ต่อไป แต่หากผลการออกเสียงประชามติไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญให้ร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันตกไป (มาตรา ๒๕๖/๑๘ , มาตรา ๒๕๖/๑๙)

(๑๗) กำหนดให้สภาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงในกรณีต่างๆ (มาตรา ๒๕๖/๒๐)

(๑๘) กำหนดให้ร่างรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตกไป ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาตามจำนวนที่กำหนดมีสิทธิเสนอญัตติให้มีการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามหมวดนี้ก็ได้ (มาตรา ๒๕๖/๒๑)